

Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/usakead>

COVID-19 BELİRSİZLİĞİNDE EĞİTİM: İLKOKULDA ZORUNLU UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

EDUCATION IN THE UNCERTAINTY OF COVID 19: TEACHERS' VIEWS ON EMERGENCY REMOTE TEACHING IN PRIMARY SCHOOL

Mustafa Fidan*

* Özel Acar Okulları, Ankara, gfidanmustafa@gmail.com

Gönderilme Tarihi: 13 Mayıs 2020

Yayınlanma Tarihi: 22 Ağustos 2020

Özet: Bu araştırmanın amacı Covid-19 salgını sonucu gerçekleşen zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmada nitel olgubilim yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Ankara ili Yenimahalle ilçesi ilkokul kademesinde 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar dönemi uzaktan eğitim yürütmekte olan sınıf öğretmenlerinden toplanmıştır. Görüşme tekniği ile toplanan nitel veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilmiştir. Olumlu yönler, kısa vadeli olumlu yönler ve uzun vadeli olumlu yönler olmak üzere iki temada toplam on bir kod ile açıklanmaktadır. En sık ifade edilen olumlu yön akademik ve sosyal kodlarda görülmüştür. Olumsuz yönler, bireysel ve genel olumsuzluklar olmak üzere dokuz koddan oluşan iki tema ile açıklanmıştır. Genel olumsuzluklar temasında erişim sorunu en sık bahsedilen olumsuz yön olmuştur. Ayrıca rahatlık, teknoloji, motivasyon ve ebeveyn kodlarına hem olumlu hem de olumsuz yönlerde yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Covid-19, belirsizlik, ilkokul, çevrimiçi eğitim.

Abstract: The aim of this study is to examine teachers' views on emergency remote teaching as a result of the Covid-19 pandemic. The qualitative phenomenology research method was used in this research. The data were collected from the primary school teachers in Ankara, in the spring term of 2019-2020 academic year. Content analysis

method was used in analyzing the data. As a result of the analysis, the positive and negative aspects of the emergency remote teaching process have been identified. Positive opinions aspects are explained in two themes consisting of eleven codes, short term positive aspects and long term positive aspects. The most frequently expressed positive aspects were seen in academic and social codes. Negative aspects are identified in two themes consisting of nine codes, individual and general negativities. In the theme of general negativities, the problem of access is the most frequently mentioned negativity. In addition, comfort, technology, motivation and parents codes were included in both positive and negative aspects.

Keywords: Distance education, Covid-19, uncertainty, primary school, online learning.

Giriş

Yirmi birinci yüzyıl değişim ve dönüşüm süreçleri eğitim kurumlarını, bilgiye erişim şekillerini ve tüm bireyleri derinden etkilemektedir. Eğitim sistemi ise değişim ve dönüşüm süreçlerini etkileme, değişime uyum sağlama, çabasıdır. Bilgi iletişim teknolojilerindeki hızlı ve baş döndürücü değişimlerin, Covid-19 salgını ile bambaşka bir hal aldığı görülmektedir. Değişimin bu son hali acil ve zorunlu bir şekilde eğitimin tüm alanlarına ulaşmaktadır. Daha önceleri bir seçenek olarak eğitimi değişime zorlayan uzaktan eğitim, Covid-19 belirsizliğinde zorunlu bir şekilde eğitimin her kademesinde kendine yer bulabilmektedir. Bir anlamda uzaktan eğitim, salgın nedeniyle geleneksel eğitimin yapılamadığı tüm alanlarda tek seçenek olarak uygulanmaktadır.

Uzaktan eğitimin zorunlu olarak uygulandığı eğitim kademelerinden bir tanesi de ilkokuldur. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 16 Mart tarihinde ilkokul kademesinde eğitime 15 gün ara verilirken bunun ikinci haftasında uzaktan eğitime başlanacağı duyurulmaktadır. Yine MEB tarafından 19 Mart tarihinde yapılan duyuruda 23 Mart itibarıyla başlaması planlanan uzaktan eğitim uygulamasının içeriği kamuoyuna paylaşılmaktadır. Bu paylaşımda uzaktan eğitimin süresi bir hafta ile sınırlıdır ve olası bir uzatmaya hazırlıklı olduğu ifade edilmektedir. Temel amacın “öğrencileri dezavantajlı duruma düşürmemek” olarak açıklandığı uzaktan eğitim sürecinin merkezi “televizyon artı internet” olarak belirtilmektedir. Tüm öğrencilerin internet erişimleri için ücretsiz internet sağlanacağı da duyuruda belirtilmektedir (MEB, 2020a).

Bakanlık, bir yandan içerik oluşturma uğraşındayken; belirsizliğin toplumu olumsuz etkilememesi amacıyla sık sık açıklama yaparak belirsizlik sürecini yönetmektedir. Bu çerçevede 30 Mart tarihinde, uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ile öğrenci arasındaki mesafeyi ortadan kaldıran ve etkileşimli ders işlenmesine imkan sağlayan canlı sınıf uygulaması başlatılmaktadır. Bu bilginin yer aldığı 29 Mart tarihli duyuru, bakanlığın internet sayfasında Şekil 1’de verilen görsel şema ile somutlaştırılmaktadır (MEB, 2020b):

Şekil 1. EBA'da canlı sınıf uygulaması (MEB, 2020b).

Şekil 1 bakanlığın resmi sayfasında yer alan duyuruda, uzaktan eğitim sürecinde öğrenci ve öğretmenlerin bir ağ ile birbirlerine bağlanması hedefini somutlaştırmak için kullanılmaktadır. Kitle iletişim teknolojilerinden faydalanarak bireysel ve toplumsal amaçların gerçekleştirilmesini destekleyen canlı sınıflar, internet aracılığıyla çevrimiçi eğitim sağlamaktadır (Kaya, 2002). Çevrimiçi sınıfların kullanımı Covid-19 döneminde Türkiye'de olduğu gibi dünyanın neredeyse tamamında hızlı ve ani bir şekilde artmaktadır (Oranburg, 2020).

Çevrimiçi sınıfların ön plana çıkmasında, internetin uzaktan eğitim uygulamalarında temel bir unsur olarak öne çıkması önemli bir dönüm noktasıdır (Benson ve Samarawickrema, 2009). Farklı yönetsel ve örgütsel yapılanmaları, ders tasarımı ve teknolojileri içeren uzaktan eğitimin geride kalan üç dönemden sonra internetle bambaşka bir dönemi yaşadığı söylenebilir. Yazılı mektuplarla başlayan, radyo ve televizyon teknolojileri ile devam eden bu üç dönem sonrasında ortaya çıkan internet dönemi, uzaktan eğitimi başka boyutlara taşımaktadır (Moore ve Kearsley, 2011). Bu çalışma uzaktan eğitim ifadesi ile dördüncü aşama olan çevrimiçi (online) eğitime odaklanmaktadır. Çevrimiçi eğitim, internet teknolojilerinin öğrenciler, öğretmenler ve eğitim materyalleri arasında bağlantı kurmak için kullanıldığı uzaktan eğitim süreçlerine verilen isimdir (Sun ve Chen, 2016).

Çevrimiçi eğitim, bir anlamda çevrimiçi öğretmenler demektir. Bu yeni öğretmenlerin çalışma şekli, çalışma koşulları, çalışma süreleri ve ders içeriği gibi yepyeni kavram ve uygulamalarla karşılaşmaları olağandır (Muirhead, 2000). Artık yeni nesil öğretmen, yeni nesil öğrenci, yeni nesil materyaller ve öğrenme içerikleri söz konusudur (Harasim, 2000). Bu bağlamda öğretmenler, öğrenciler ve diğer tüm bileşenleri ile çevrimiçi eğitim sürecine dönük çalışmalar yapılmaktadır (Yang ve Cornelious, 2005). Özellikle Covid-19 belirsizliğinde uygulanan zorunlu uzaktan eğitime ilişkin yapılan çalışmaların sürece destek sunabileceği düşünülmektedir. Örneğin Oranburg (2020) tarafından yapılan çalışmada uygulayıcılara Covid-19 belirsizliğinde

çeşitli öneriler sunulmaktadır. Bu çerçevede yapılan her bir çalışmanın, içinde bulunulan belirsizlik sürecine katkı yapacağı düşünülmektedir.

Uzaktan eğitim yazını genel olarak örgün eğitime rakip olarak görülmektedir (Allen ve Seaman, 2016). Son çalışmalarda ise uzaktan eğitimin artan önemi ve durdurulamaz yükselişi ön plana çıkmaktadır (Cook ve Grant-Davis, 2020). Covid-19 belirsizliğindeki zorunlu uzaktan eğitim uygulamasında ise bütün geleneksel eğitim kurumlarının kapalı olduğu bir durum söz konusudur. Bir başka ifade ile Covid-19 sürecinde uzaktan eğitimin sistem içindeki oranı %100'dür. Oysa genel yazında %80 ve üzeri bir oranın uzaktan eğitim olarak adlandırıldığı görülmektedir (Allen ve Seaman, 2016). Uzaktan eğitimin zorunlu olarak ani bir şekilde ve bu büyüklükte uygulanması uzaktan eğitim tarihinde bulunmamaktadır. Bilimsel çalışmalar hem bu süreci yönetmede hem de süreçten öğrenebilmede kullanılabilir.

Uzaktan eğitimin Covid-19 belirsizliğine kadar bu ölçüde bir uygulama alanı bulamadığı görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde uzaktan eğitim, bu döneme kadar genellikle üniversitelerde uygulanmaktadır (Simonson vd., 2019). Yetişkinler için yapılan sertifika programları, destekleyici programlar, lisansüstü programları ve uzmanlık programlarında geleneksel yüz yüze eğitimin yanında uzaktan eğitime belli bir oranda başvurulmaktadır. İlkokul düzeyinde ise uzaktan eğitim kullanım oranları oldukça sınırlıdır (Allen ve Seaman, 2016).

Alan yazın incelemesinde ilkokullarda uzaktan eğitim çalışmaları görülmektedir (Çoruk ve Çakır, 2017; Karaman ve Akgül, 2015; Kumalar ve Pürtaş, 2012; Lee vd., 2013; Odabaşı vd., 2005). Bu çalışmaların içeriği incelendiğinde yüz yüze eğitime destek olma, yeni bir sınav sistemi önerme ve geleceğe dönük pilot çalışmalardan oluşmakta olduğu görülmektedir. Üniversitelerde ve yetişkin eğitim programlarında uygulanmakta olduğu gibi genel bir uzaktan eğitim programı ilkokullar için son döneme kadar bilimsel çalışmalara yansımamaktadır (Simonson vd, 2019; Allen ve Seaman, 2005). Hilli (2020) tarafından yapılan güncel bir çalışmada, öğrenci sayısı düşük olan kırsal bir köy okulunda öğretmen istihdam edilememesi nedeniyle ortaya çıkan spesifik bir uzaktan eğitim uygulaması incelenmektedir. Çalışmaya göre, öğretmenler okula gidemeyen bu az sayıdaki öğrenciye uzaktan eğitimle çözüm üretmektedirler. Bu çalışma bir anlamda Covid-19 nedeniyle kapanan okullardaki öğretime uzaktan eğitimle çözüm aranmasına küçük bir örnektir.

Uzaktan eğitim yüz yüze eğitimin yokluğunda bir b planı olarak kullanılırken birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Çalışmada öğretmenler teknoloji tarafından kısıtlanmış hissettiklerini ve öğrencilerle uzaktan iletişim kurmanın zorluğunu belirtmektedirler (Hilli, 2020). Bu zorluklar ve daha fazlası Covid-19 belirsizliğinde gerçekleştirilen zorunlu uzaktan eğitim uygulaması için de söz konusudur. Lowentha ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada, Covid-19 nedeniyle zorunlu olarak gerçekleştirilen uzaktan eğitimin faydalarının yanında kısıtlılıklarının da olduğu belirtilmektedir. Çalışmada uzaktan eğitim sağlayan iletişim araçlarının yanında sürecin belirsizliklerinden kaynaklanan sorunlara da değinilmektedir. Bir anlamda, zorunlu uzaktan eğitim sürecinde en temel zorluğun belirsizlik olgusu olduğu söylenebilir.

Belirsizlik, durumların önceden kestirilemediği bulanık durumlar olarak tanımlanmaktadır (Brashers, 2001; Walker vd., 2003). Gelecekteki durumların nasıl ilerleyeceğine dair herhangi bir öngörü geliştirme yeteneğinden yoksun olduğu belirsizlikte (Mazlum, 2019) uzaktan eğitim süreci yürütülmektedir. Yapılan çalışmalarda belirsizliğin olumsuz etkilerinin olduğu, endişe, kaygı ve stres gibi psikolojik problemler ürettiği belirtilmiştir (Küçükkömürler, 2017).

Bu bağlamda Yang ve Cornelious (2005) tarafından yapılan çalışmada vurgulandığı gibi uzaktan eğitimi uygulayan öğretmenlere odaklanılmalıdır.

Bu çalışma ile belirsizlik günlerinde zorunlu uzaktan eğitim uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri incelenmiştir. Çalışmanın amacı öğretmenlerin zorunlu eğitime ilişkin algılarını ortaya çıkarmaktır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumlu yönleri nelerdir?
- Zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönleri nelerdir?

Yöntem

Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomoloji) desenindedir. Olgubilim çalışması, bir olgu hakkında insan deneyimleri ortaya çıkarılmak amacıyla yürütülen araştırma stratejisidir (Creswell ve Poth, 2016). Uzaktan eğitim olgusu tümüyle yabancı olmasa da; tam olarak kavranamayan yönüyle olgubilim deseni ile araştırılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu çalışmada uzaktan eğitim olgusunun öğretmen deneyimleri ile derinlemesine olarak ortaya çıkarılması amaçlandığı için nitel araştırma yaklaşımlarından olgubilim deseni tercih edilmiştir.

Çalışma Grubu

Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacılar, belirli özellikleri taşıyan katılımcıları dahil edebilmek için saha araştırması yaparak amaçlı örnekleme seçilir (Berg, ve Lune, 2019). Araştırmacıya araştırma problemleri ile ilgili en iyi yanıtları amaçlı örneklemler verebilir (Creswell ve Poth, 2016). Bu çalışmada uzaktan eğitim sürecini ilk günden itibaren başlatan ve planlı olarak yürüterek bir ayı tamamlayan öğretmenler seçilmiştir. Araştırmanın verileri Ankara ili Yenimahalle ilçesinde 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar döneminde zorunlu uzaktan eğitim yürütmekte olan sınıf öğretmenlerinden toplanmıştır. Uzaktan eğitim uygulamasının başlamasından bir ay sonra mayıs ayının ilk haftası 23 öğretmenin katılımı ile görüşmeler yapılmıştır. Sosyal mesafe ve sokağa çıkmama kuralına uygun olarak görüşmeler uzaktan tele konferans yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 1’de katılımcı öğretmenlere yönelik bilgiler bulunmaktadır.

Tablo 1. Öğretmenlerin demografik bilgileri.

Sınıf Öğretmeni	Cinsiyet		Kıdem			
	Kadın	Erkek	0-1 yıl	2-5 yıl	6-10 yıl	10 yıl +
23	15	8	9	8	2	4

Tablo 1 üzerinden izlenebileceği gibi, 15 kadın ve 8 erkek olmak üzere toplamda 23 sınıf öğretmeninden görüşme yöntemiyle veri toplanmıştır. Öğretmenlerin 9'u henüz mesleğin ilk yılındadır. Ayrıca 8 öğretmen 2-5 yıl arası, iki öğretmen 6-10 yıl arası ve dört öğretmen de 10 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerinin toplanması uzaktan telekonferans bağlantısı ile sağlanmıştır. Öğretmen görüşleri iki sorunun yer aldığı açık uçlu görüşme formu ile toplanmıştır. Bu sorular aşağıda belirtilmiştir:

1. Bir ayı geride bıraktığınız uzaktan eğitim sürecinin olumlu yönleri nelerdir?
2. Bir ayı geride bıraktığınız uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönleri nelerdir?

Görüşme formundaki sorulara geçmeden önce araştırma amacı konusunda öğretmenler bilgilendirilmiştir. Ayrıca sözlü olarak gönüllü katılım onayları alınmıştır. Yapılan görüşmeler sesli ve görüntülü kaydedilmiştir.

Veriler analiz edilirken içerik analizi kullanılmıştır. Böylelikle birbirine benzeyen öğretmen görüşleri belirli ifadeler ve temalar çerçevesinde bir araya getirilmiş ve düzenli bir bütün halinde ortaya konulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Nitel veri analizinde temel amaç, sosyal gerçeğin içerisinde gizli bir biçimde bekleyen bilginin gün yüzüne çıkartılmasıdır (Özdemir, 2010). Bu amaçla öğretmen görüşleri tüme varım yöntemiyle örülerek kategoriler ve temalar çerçevesinde rapora aktarılmıştır. Raporlama sürecinde sonuçlar frekans ve yüzde değerleri ile belirtilmiştir.

Nitel araştırma süreçlerinde veri toplama, analiz etme ve rapor haline dönüştürme basamakları birbirinden ayrılmayan, sezgisel ve görelî özellikte olsa da, planlı bir çalışma ile genel bir çerçeve oluşturulabilir (Creswell ve Poth, 2016). Sonuç olarak ortaya çıkan çerçeveyi değerlendirmek için evrensel olarak kabul edilmiş bir terminoloji ve kriter olmasa da, nitel çalışma bulgularının güvenilirliğini artıracak bazı stratejiler kısaca şu şekilde özetlenebilir (Noble ve Smith, 2015): (i) Kişisel önyargıların bulgulara etkisi kontrol edilmelidir. (ii) Titiz bir kayıt tutma, bulguları açıkça gösterme ve veri yorumlarında tutarlı ve şeffaf olma sağlanmalıdır. (iii) Bulguları desteklemek için katılımcıların görüşleri bol ve yoğun bir şekilde kelimesi kelimesine dahil edilmelidir. (iiii) Araştırmacı yanlılığını azaltmak için diğer araştırmacılarla ilişki kurup destek alınmalıdır. (iiiii) Farklı yöntem ve bakış açılarının daha kapsamlı bir dizi bulgu üretilmesine yardımcı olduğu veri üçgenlemesi kullanılmalıdır. (iiiii) Kodlamalar katılımcıların onayına sunulmalı ve nihai temalar oluşturulmalıdır. Bu çerçevede araştırmanın veri analiz süreci gerçekleştirilmiştir. Görüşme notları ve video kayıtların kodlanması tamamlandıktan sonra, katılımcılarla tekrar paylaşarak eksik ya da yanlış anlaşılmanın önlenmesi sağlanmıştır. Kodlamaların son hali iki öğretim üyesi tarafından kontrol edilmiş ve düzenlenmiştir.

Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin zorunlu uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla çalışmada görüşmelerden elde edilen bulgular iki başlık altında aşağıda verilmiştir.

Zorunlu Uzaktan Eğitim Sürecinin Olumlu Yönleri

“Zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumlu yönleri nelerdir?” problemine ilişkin her bir öğretmene “Bir ayı geride bıraktığınız uzaktan eğitim sürecinin olumlu yönleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Tüm katılımcı öğretmenlerden alınan yanıtlar tablo 2 ile gösterilmiştir.

Tablo 2. Uzaktan eğitim sürecinin olumlu yönleri.

Temalar	Kodlar	f	%
Kısa vadede olumlu yönleri	Akademik	21	21.9
	Sosyal	14	14.6
	Rahatlık	11	11.5
	Zaman	11	11.5
	Psikolojik	7	7.3
	Sorumluluk	5	5.2
	Veliler	2	2.1
Uzun vadede olumlu yönleri	Teknolojik	9	9.4
	Motivasyon	6	6.3
	Empati	5	5.2
	Bakış açısı	5	5.2
Olumlu yönler toplamı		96	100

Tablo 2’de ifade edildiği gibi öğretmenlerin zorunlu uzaktan eğitime ilişkin görüşleri kısa ve uzun vade temalarına ayrılan toplamda 11 kod ile açıklanmıştır. Akademik olarak çocukların derslerden geri kalmaması (%21,9), sosyal çevreden kopulmaması (%14,6), rahatlık ve zaman (%11,5) temalarının öğretmen görüşlerinde en sık dile getirildiği görüldü. Burada akademik koduna ilişkin öğretmen ifadesi şu şekildedir:

Öğrencilerimle yüz yüze eğitim görmenin vazgeçilmezliğini savunmakla birlikte böyle olağanüstü bir durumda da olsak derslerimize devam edebilmek en azından

çocuklarımızı sanal da olsa eğitebilmek çok önemli bir teknoloji umarım en kısa sürede sınıflarımızı doldurup cıvı cıvı derslerimize devam ederiz (K.7).

Ayrıca belirsizlik durumlarının psikolojik sonuçlarına ilişkin uzaktan eğitimin olumlu katkıları (%7,3) öğretmen görüşlerinde belirtilmiştir. Bir öğretmenin görüşleri örnek olarak aşağıda verilmiştir.

Bu süreçte bizler bile psikolojik olarak normal değiliz hocam. Çocuklar zaten anlayamadılar bile. İlk günlerde tuhaf tuhaf bakıyorlardı. Benimkiler daha birinci sınıf. Okula alışmadan hoop evde kalmaya başladık. Uzaktan eğitim de olmasa psikolojilerini toparlayamazdık. Arkadaşları ile buluşunca her şeyi unutuyorlar (K.3).

Özellikle uzaktan eğitim uygulamasıyla eğitime ilişkin bakış açısında köklü değişimler ortaya çıkmakta olduğu (%5,2) öğretmenlerce dile getirilmiştir. İki öğretmene ilişkin farklı görüşler şu şekildedir:

Uzaktan derslerde video konferans uygulamalarını öğrenmek, video kaydı yapıp paylaşım uygulamalarına yüklemek ilk defa yaptığım şeylerdi. Daha mesleğin ilk yıllarında okula alışmadan sanal okulu öğrenmek çok yararlı oldu. Eğitime olan bakışım değişti (K.1).

Kırk yıl düşünsem bütün dersleri internet üzerinden toplu olarak işleyeceğim aklıma gelmezdi. Eğitim gerçekten her yerde. Mahmut Hoca, yollar önce bundan bahsediyormuş meğer (K.21).

Buna ek olarak öğretmenlerin ve tüm bireylerin zorunlu değişime maruz kaldıkları (%9) ifade edilmektedir. Bir öğretmenin bu koda ilişkin ifadeleri şu şekildedir.

Valla hocam ne yalan söyleyeyim, benim evde bile internet yoktu. Zaten emekli olmuş bir öğretmenim. Telefondaki internetle idare ediyordum. Onu bile çok az kullanıyordum. Şimdi zor da olsa yeni yeni şeyler öğrendim. Çok faydalı oldu (K.19).

Öğrenciler bağlamında ise iç motivasyon (%6,3) ve sorumluluk alma (%5,3) becerilerinin öneminin anlaşıldığı öğretmen görüşlerine yansımıştır. Bu kodlara ilişkin öğretmen görüşleri şu şekildedir.

Uzaktan eğitim esasında çocukların istediği ve teşvik olduğu bir ortam hocam bence. Çünkü bunlar teknoloji çocukları. Bu sebeple kamera önünde ders dinlemek daha cazip geliyor (K.17).

Bu uygulamalarda bana göre en başarılı çocuklar sorumluluk bilincinde olanlardı. Onların aileleri de öğretmenleri de daha az yoruldu. Derse girdi mi, kamerası açık mı, oyun mu oynuyor veya dersi mi sabote ediyor bunları düşünmek zorunda olmamak ne güzel. Ben yıllarca velilerime bunu telkin ettim. Umarım artık anlamışlardır (K.5).

Velilere yönelik öğretmen görüşleri ise empati (%5,2) ve çocuklarının eğitiminde daha çok rol alma (%2,1) kodlarında ifade edilmiştir.

Veli öğretmen ilişkisi baya yoğun geçti bu bir ayda. Her gün görüştüğüm velilerim oldu. Dersten çok bireysel sorunlarla uğraştık. Ama oturdu artık. Veliler çocuklarının eğitimi ile hiç bu kadar içli dışlı olmadılar herhalde. Dersi dinleyen mi dersin, ders bitene kadar arkada oturan mı neler neler... Ama en önemlisi de bizim neler çektiğimizi anladılar. Her işte bir hayır var. Açık açık söylüyor da bazıları. Siz neler çekiyormuşsunuz diyorlar (K.22).

Zorunlu Uzaktan Eğitim Sürecinin Olumsuz Yönleri

“Zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönleri nelerdir?” problemine ilişkin her bir öğretmene “Bir ayı geride bıraktığınız uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Tüm katılımcı öğretmenlerden alınan yanıtlar tablo 3 ile gösterilmiştir.

Tablo 3. Uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönleri.

Temalar	Kodlar	f	%
Bireysel olumsuz yönler	Hazırbulunuşluk	10	13.5
	Bakış açısı	9	12.2
	Veliler	4	5.4
	Rahatlık	3	4.1
Genel olumsuz yönler	Erişim /Alt yapı	15	20.3
	Motivasyon	11	14.8
	Teknoloji bağımlılığı	10	13.5
	Sınıf yönetimi	7	9.5
	Hareketsizlik	5	6.7
Olumsuz yönler toplamı		74	100

Tablo 3’de ifade edildiği gibi öğretmenlerin zorunlu uzaktan eğitime ilişkin görüşleri bireysel ve genel olumsuzluklar temalarında toplam 9 kod ile çözümlenmiştir. Erişim veya alt yapı sorunu (%20,3) öğretmenler tarafından en sık dile getirilen olumsuzluktur. Üç öğretmenin bu konudaki görüşleri şu şekildedir:

Bana göre en büyük olumsuz yön, çevrime katılım sorunuydu. Bir gün olmazsa bir başka gün mutlaka bir sorun çıkıyor. Kim derse girdi, kim girmede, kim sesini kapattı

veya kim yaramazlık yapıyor çözmeye çalışırken ders bitiyordu ilk günlerde. Hala da bağlantı sorunları tam olarak çözülmüş değil. Başka sınıflarda interneti veya bilgisayarı olmadığı için derslere hiç katılmayan öğrenci bile var (K.5).

Bir ayda en çok yorulduğum konu alt yapı sorunları oldu. Önce kendim bununla uğraştım. Baya bir masraf ettim. Sonra öğrenciler derken hala bitiremedik. Derse neden gelmedin deyince cevap hemen hazır bağlantı koptu öğretmenim (K.13)

İlk başlarda bir uygulama belirledik. Onunla bağlandık bağlanamadık derken tam öğrenmek üzereyken o uygulama yasaklandı. Başka bir uygulama yükle, velilere link gönder herkesi yeniden toplu çok zor oldu. Bir bakıyorum öğrenci derste yok. Annesini arıyorum, çocuk derste diyor. Meğerse diğer uygulama sınıfında tek başına bizi bekliyor. Daha neler var neler (K.22).

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu motivasyon (%14,8) bağlamında zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumsuz olduğunu ifade etmektedirler. Bir öğretmen şu ifadeleri paylaşmıştır:

Ekrana sürekli bakmak onlara bir süre sonra boş gelmeye başladı, odaklanma problemi fazlalaştı. Derse karşı istekli olmadıklarını görüyorum (K2).

Öğretmenler teknoloji bağımlılığı (%13,5) konusunda uzaktan eğitim sürecinin olumsuz yönleri sahip olduğu görüşündedirler. Buna ilişkin bir öğretmen görüşü şu şekildedir:

Teknoloji araçları ile çok içiçe olmaları alışkanlıklarını daha da arttırdı. Bir şey de diyemiyoruz. Tespit etmek bile zor. Bir bakıyorsun derste görünüşte. Ama diğer yandan başka bir şeylerle uğraşiyor. Ders öncesi arkadaşıyla oyun linki paylaşan bile var (K.13).

Sınıf öğretmenleri, kendileri, öğrencileri ve ilgili tüm bileşenlerin uzaktan eğitime hazırlıksız yakalandığını ifade etmişlerdir. Hazırbulunmuşluk (%13,5) kodu altındaki olumsuz öğretmen görüşlerine bir öğretmenin şu ifadeleri örnek olarak verilebilir:

Bana kalırsa ne öğretmen, ne öğrenci, ne de veliler bu işe hazırız. Herkes başka bir alem. Daha toplanmayı bile beceremiyoruz. Veli giriyor araya, öğrencinin kardeşi koşuyor orada, oradan televizyon sesi geliyor. Ya, bir veli öğrencisinin uyarmasına rağmen televizyonun sesini kısmayabilir mi? (K.11).

Ayrıca toplumda ve öğrencilerde teknolojik araçların oyun eğlence olarak algılanması öğretmen görüşlerinde önemli bir sorun (%12,2) olarak ifade edilmiştir. Buna ilişkin iki öğretmenin görüşü şu şekildedir:

Öğrencilerin bilgisayar ve tableten anladığı oyun ve eğlence. Ders esnasında bile arkadaşlarını oyun objesi olarak görenler var. Ekranda kendi yüzünü halden hale sokanlar var. Birbirleri ile garip bir etkileşim içindeler. Ders biter bitmez de oyuna dalıp gidiyorlar. Dersten erken çıkanlar bile yok değil (K.16).

Veliler ilk zamanlar eve internet almadılar. Bilgisayarı bazı dersler çocuğa vermediler. Bazı öğrencilerim bu nedenle derslere devam edemedi. Halen daha bu derslerin anlamsız olduğunu düşünen velilerim var. İnternette ders mi olur diyebiliyorlar (K.4).

Öte yandan çevrimiçi sınıflarda sınıf yönetimi sorunları (%9,5) öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin olumsuz görüşlerine iki öğretmenin görüşleri örnek verilebilir:

Lise ve üniversite olsa olabilir de ilkokulda bu kadar öğrenciyi aynı sanal sınıfta toplamak akıl alır gibi değil. Çocuk daha sanal ile gerçeği ayırt edememiş. Okuldayken bile sözlü uyarıyı yanına gidince zor anlayan çocuklarım vardı. Kaynaştırma öğrencimi zaten sormayın. Yan taraftan yorum yazmamasını yüz kere söyledim anlamayan öğrenci var. Ekran paylaşma düğmesine basıp dersin bir bölümünü heba eden öğrenci var. Bu kadar küçük çocuklara bu kadar büyük bir rol çok zor oldu. Diğer çocuklara üzülüyorum ben (K12).

Ben kendim eğitim yönetimi yüksek lisans yaptım bu sanal sınıfta havlu atmak üzereyim. Bildiğim veya bildiğimi sandığım ne varsa yönetime dair hepsini yeniden organize etmek zorunda kalıyorum. Veli üzerinden bazı süreçleri yapmak zorunda kalmak da çok etkili. Düşünün telefonda uzaktan kumanda birine bir şeyler tarif ediyorsunuz. Bir anlamda sınıfın bileşenleri değişti diyebilirim. Yeniden düşünmek gerekiyor her şeyi (K.1).

Öğretmenler uzaktan eğitim sürecindeki olumlu görüşlere de yansıyan rahatlık konusunda olumsuz görüşlere de sahiptirler. Bir öğretmene göre olumlu olan rahatlık olgusunun başka bir öğretmene göre olumsuz olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bazıları rahatlık konusunu olumsuz yön olarak (%4.1) belirtmişlerdir. Bu konuda bir öğretmenin görüşü şu şekildedir:

Bana göre en olumsuz şey, çok rahat olmamız. Sınıfta olduğunu anlayamayan çocuklar var hala. Tuhaf tuhaf hareketler, enteresan konuşmalar, ses çıkarmalar sonlanmadı. Derse geç kalmak, keyfine göre erken çıkmak rahatlıksa ben bu rahatlığı kabul etmiyorum (K.9).

Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmenlerinin zorunlu uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla bu çalışmada öğretmen görüşleri olumlu ve olumsuz olarak iki başlıkta sınıflandırılmıştır. Öğretmenlerin zorunlu uzaktan eğitime ilişkin olumlu görüşleri kısa ve uzun vade temalarına ayrılan toplamda 11 kod ile açıklanmıştır. Akademik olarak çocukların derslerden geri kalmaması ve sosyal çevreden kopulmaması öğretmenler tarafından en sık dile getirilen olumlu görüştür. Diğer olumlu görüşler ise, rahatlık, zaman, teknoloji, psikolojik, motivasyon, empati, sorumluluk, inovasyon ve veliler kodlarında ifade edilmiştir. Öğretmenlerin zorunlu uzaktan eğitime ilişkin olumsuz görüşleri bireysel ve genel olumsuzluklar temalarında toplam dokuz kod ile çözümlenmiştir. Genel olumsuzluklar

temalarında erişim veya alt yapı sorunu öğretmenler tarafından en sık dile getirilen olumsuzluktur. Diğer olumsuzluklar ise, motivasyon, teknoloji bağımlılığı, hazırbulunuşluk, bakış açısı, sınıf yönetimi, hareketsizlik, veliler ve rahatlık kodlarında ifade edilmiştir. Burada özellikle rahatlık, teknoloji, motivasyon ve veliler kodları olumlu ve olumsuz her iki görüşte de yer almışlardır.

Öğretmenler teknolojik olarak yenilenmenin olumlu, teknolojik araçlarla bu kadar içli dışlı olmanın ise olumsuz olduğu görüşündedirler. Erbil ve Kocabaş (2019) tarafından yapılan çalışmada öğretmenler benzer şekilde, eğitimde teknoloji kullanımını desteklediklerini fakat öğrencilerin teknolojik araçları kullanımının izlenmesi ve denetlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Durukan, Hacıoğlu ve Dönmez Usta (2016) tarafından öğretmenlerin teknoloji algılarına yönelik yapılan nitel çalışma sonuçları da bu çalışmayı destekler niteliktedir. Öğretmenler teknolojiye ilişkin olumlu metaforların yanında olumsuz metaforlar da ortaya koymaktadırlar. Baek, Jones, Bulger ve Taliaferro (2018) tarafından yapılan çalışma sonuçları da öğretmenlerin teknolojiye ilişkin tek bir görüşe sahip olmadıkları; bazı öğretmenler olumlu görüş belirtirken bazı öğretmenlerin ise olumsuz görüşler ortaya koydukları şeklindedir. Dolayısıyla teknolojik gelişmeler uzaktan eğitimi kolaylaştıran birçok avantaj sağlıyor olsa da öğretmenlerin bir kısmında teknolojiye karşı temkinli bir duruşun varlığı söylenebilir (Benson ve Samarawickrema, 2009).

Öğretmenlerin bazıları uzaktan eğitimi rahatlığı nedeniyle olumlu olarak değerlendirirken; bazı öğretmenler ise öğrencilerin fazla rahat davranışları nedeniyle olumsuz değerlendirmişlerdir. Öğretmen ve öğrencilerin mekan kısıtlaması olmadan katılabildikleri öğretim süreci olarak uzaktan eğitim (Moore ve Kearsley, 2011), görece bir rahatlığa sahiptir. Burada uzaktan eğitimin rahatlığı ile anlatılmak istenen kolaylık ve ya imkan avantajıdır. Abartılı davranışlarla ders akışının bozulması rahatlık ile ifade edilmemelidir. Alan yazında uzaktan eğitimin rahatlık avantajı yer almaktadır. Örneğin Picciano (2017), uzaktan eğitimin sağladığı birçok avantaj nedeniyle bireylere rahatlık (kolaylık) sunmasına vurgu yaparak, gelecekte uzaktan eğitimin daha da yaygınlaşacağını belirtmektedir.

Öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerdeki içsel motivasyonun öneminin daha çok öne çıkmasını olumlu olarak değerlendirirken bir yandan da öğrencileri motive edemediklerini ifade etmektedirler. Bu sonuçlar alan yazın ile örtüşmektedir. Örneğin Hobson ve Puruhito (2018) tarafından yapılan çalışmada motivasyonun, yüz yüze eğitimde olduğu gibi çevrimiçi eğitimde de önemli bir gereklilik olduğu vurgulanmaktadır. Fırat, Kılınç ve Yüzer (2018) tarafından yapılan çalışmada ise çevrimiçi eğitimde içsel motivasyonun önemli bir belirleyici olduğu ifade edilmektedir. Bu çerçevede Moreno-Ger ve diğerleri (2008) tarafından yapılan çalışmada uzaktan eğitim sürecinde motivasyonel amaçlı eğitsel oyunlar tasarlanmıştır.

Öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde veli öğretmen ve veli öğrenci ilişkilerine yönelik olumlu görüşler belirtirken çalışmak zorunda olan velilerin sürece katkı yapamayışını olumsuz olarak ifade etmişlerdir. Çayak ve Ergi (2015) tarafından yapılan çalışmada veli öğretmen iletişiminin önemi vurgulanmıştır. Ayrıca bu ilişkide velinin çalışma ve öğrenim durumları gibi

özelliklerinin etkisi belirtilmiştir. Benzer şekilde Çalık (2007) tarafından yapılan çalışmada veli öğretmen ilişkisinin etkili bir öğrenme süreci için önemli olduğu vurgulanmıştır. Veli öğretmen ilişkisi okulun tüm süreçlerinde olduğu gibi uzaktan eğitim sürecinde de önemle ele alınmalıdır (Murray, 2009).

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu uzaktan eğitime ilişkin akademik açıdan olumlu görüşler belirtmişlerdir. Akademik yönden uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimle rekabet edilebilirliği çalışmalara konu olmakta ve bu çalışmalarda yüz yüze eğitim akademik olarak ön plandadır (Allen ve Seaman, 2016). Hatta akademik kaygılar nedeniyle uzaktan eğitim modelleri yüz yüze eğitimle birlikte karma olarak planlanmaktadır (Picciano, 2017). Watson (2008), her birinin güçlü yönleri nedeniyle yüz yüze eğitimle uzaktan eğitimin birlikte kullanıldığı karma eğitim üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak Covid-19 belirsizliğindeki uzaktan eğitim, zorunlu olarak uygulanmaktadır. Dolayısıyla örgün eğitimle kıyaslanma gibi bir durum söz konusu olamaz. Zaten öğretmen görüşleri akademik bağlamda “derslerden geri kalmadılar” şeklindedir.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğu sosyal çevre ve sınıflarından kopmalarını uzaktan eğitimin olumlu yönü olarak değerlendirmektedirler. Alan yazında uzaktan eğitimin olumsuz yönü olarak ifade edilen sosyal boyut (Simonson vd., 2019; Lee vd., 2013); belirsizlik günlerinde olumlu olarak ortaya çıkmaktadır. Öyle ki, Muirhead (2000) uzaktan eğitimde öğrenci-öğrenci iletişimi, öğretmen-öğrenci iletişimi ve öğretmen-öğretmen iletişiminin tam olarak gerçekleşmeyeceğini dolayısıyla sosyal olarak gereksinimlerin tatmin olamayacağını belirtmektedir. İçinde bulunulan salgın koşulları ve sokağa çıkma yasakları düşünüldüğünde uzaktan eğitim mevcut sosyal çevreden kopma bağlamında olumlu bir seçenek haline gelmiştir. Nitekim Oosterhoff ve diğerleri (2020) tarafından yapılan çalışmada, Covid-19 sürecinde ortaya çıkan sosyal mesafe zorunluluğunun zihinsel ve sosyal zararlı sonuçları olabileceği tartışılmaktadır.

Öğretmenler uzaktan eğitim sürecinin öğrenci psikolojisine etkisini “iletişim devamlılığı belirsizlik durumunu unutturdu” gerekçesiyle olumlu olarak değerlendirmektedirler. Brachers (2006) tarafından yapılan çalışmada belirsizlik ve iletişim arasındaki ilişki vurgulanmıştır. Buna göre belirsizlik süreçlerinde iletişimin hayati önemi vurgulanarak, olumsuz etkilerin minimize edilebileceği ifade edilmektedir. Küçükkömürler (2017) tarafından yapılan çalışmada belirsizliğin olumsuz etkilerinin endişe, kaygı ve stres gibi psikolojik problemler ürettiği belirtilmiştir. DeLawyer ve Foster (1986), yaptıkları çalışmada akran ilişkilerinin öğrencilere olumlu katkıları olduğunu ortaya koymuşlardır. Dolayısıyla, hiçbir şeyin net olmadığı belirsizlikte (Walker vd., 2003), evden dışarı çıkılmadığı günlerde uzaktan eğitimle devam ettirilen akran iletişiminin psikolojik olumlu etkileri önemlidir.

Öğretmen görüşlerinde toplumun eğitime ilişkin bakış açısında meydana gelen inovasyon olumlu olarak değerlendirilirken, bazı olumsuz bakış açılarının da ifade edildiği görülmüştür. Alan yazında eğitimin geleceğine ilişkin bu bulguları destekleyen ifadeler mevcuttur. Örneğin (Picciano, 2017) tarafından yapılan çalışmada yer alan “çok uzak olmayan bir gelecekte, tüm derslerin ve programların, bazı çevrimiçi öğrenme bileşenlerine sahip olması muhtemeldir” ifadesi çalışma bulguları ile örtüşmektedir. Durukan, Hacıoğlu ve Dönmez Usta (2016)

tarafından yapılan çalışmada teknolojinin ne şekilde algılanırsa o şekilde sonuçlar ortaya çıkaracağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla zorunlu uzaktan eğitim sonucunda, toplumun eğitim teknolojilerine ve uzaktan eğitim uygulamalarına ilişkin bakış açısında inovasyon meydana gelmesi önemlidir.

Öğretmen görüşlerinde, uzaktan eğitim sürecinde çevrime katılım sorunları ve kopmalar nedenleriyle olumsuz ifadeler yer almıştır. Öğretmenlerin uzaktan eğitimin olumsuz yönlerine en fazla erişim başlığında görüş bildirmeleri anlamlıdır. Alan yazında bu sonucu destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur. Örneğin Baek ve diğerleri (2018) tarafından yapılan çalışmada, uzaktan eğitimin en temel engellerinden birinin erişim olanaklarından yoksunluk olduğu tespiti çalışma sonuçları ile örtüşmektedir. Bu çerçevede Erbil ve Kocabaş (2019) tarafından yapılan çalışmada, eğitim ortamlarında teknolojik olanakların iyileştirilmesine vurgu yapılması örnek gösterilebilir. Ayrıca Paydar ve Doğan (2019) tarafından yapılan çalışmada öğretmenler, teknolojik olanaklar ve alt yapı sorunlarının uzaktan eğitimin önemli bir dezavantajı olduğunu belirtmektedirler. Bu gibi dezavantajları nedeniyle uzaktan eğitim modelleri karma olarak tasarlanma eğilimindedir (Picciano, 2017). Uzaktan eğitim sürecinde başarı (Volery ve Lord, 2000) ve kalite (Uysal ve Kuzu, 2011) amaçlanıyorsa teknolojik olanakların iyileştirilmesi önemlidir (Rose ve Blomeyer, 2007).

Öğretmenler, zorunlu uzaktan eğitim sürecinde aynı anda çok fazla ekrana, ekranın kamera arkasına hakim olarak tüm sınıfı derse odaklama zorluğu nedeniyle sınıf yönetimi bağlamında olumsuz görüşler belirtmişlerdir. Polat ve Boydak Özan (2018) yaptıkları çalışmada çevrimiçi sınıflarda kullanılan sınıf yönetimi stratejilerinin önemine değinmektedirler. Polat (2016) tarafından yapılan çalışmada ise uzaktan eğitim sürecinde çevrimiçi sınıflarda sınıf yönetimi konusu incelenmiş, öğretmenlere bu konuda kendilerini geliştirmeleri önerilmiştir. İnan (2010) tarafından yapılan çalışmada uzaktan eğitimin duvarsız sınıflar getirdiğini ve bu sınıfların yönetilmesine hazırlıklı olma konusu tartışılmaktadır. Dolayısıyla sınıf yönetimi konusunda uzaktan eğitimin duvarsız sınıflarında öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Martin (2019) tarafından yapılan çalışmada, çevrimiçi öğretmenin, çevrimiçi öğrencileriyle anlamlı ilişkiler kurmak; öğrencinin ürettiği işin tatmin düzeylerini ve kalitesini artırmak için bir dizi basit, ancak son derece etkili stratejiler uygulayabileceği belirtilmektedir.

Kaynakça

- Allen, I. E., & Seaman, J. (2016). Online Report Card: Tracking Online Education in the United States. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED572777.pdf> Erişim: 02.04.2020
- Baek, J. H., Jones, E., Bulger, S., & Taliaferro, A. (2018). Physical education teacher perceptions of technology-related learning experiences: A qualitative investigation. *Journal of Teaching in Physical Education, 37*(2), 175-185.
- Benson, R., & Samarawickrema, G. (2009). Addressing the context of e-learning: using transactional distance theory to inform design. *Distance Education, 30*(1), 5-21.
- Berg, B. L., & Lune, H. (2019). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Brashers, D. E. (2001). Communication and uncertainty management. *Journal of communication, 51*(3), 477-497.
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage publications.
- Çalik, C. (2007). Okul çevre ilişkisinin okul geliştirmedeki rolü: kavramsal bir çözümleme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27*(3), 123-140.
- Çayak, S., & Ergi, D. Y. (2015). Öğretmen-Veli İşbirliği İle İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçindeki İstenmeyen Davranışları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama, (11)*, 59-77.
- Çoruk, H., & Çakır, R. (2017). Çoklu ortam kullanımının ilkökul öğrencilerinin akademik başarılarına ve kaygılarına etkisi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education, 8*(1), 1-27.
- DeLawyer, D. D., & Foster, S. L. (1986). The effects of peer relationship on the functions of interpersonal behaviors of children. *Journal of Clinical Child Psychology, 15*(2), 127-133.
- Demirel, Ö. (Ed.). (2010). *Eğitimde yeni yönelimler*. Pegem Akademi.
- Erbil, D. G., & Kocabaş, A. (2019). Sınıf öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımı, tersine çevrilmiş sınıf ve işbirlikli öğrenme hakkındaki görüşleri. *İlköğretim Online, 18*(1), 31-51.
- Harasim, L. (2000). Shift happens: Online education as a new paradigm in learning. *The Internet and higher education, 3*(1-2), 41-61.
- Hilli, C. (2020). Distance teaching in small rural primary schools: a participatory action research project. *Educational Action Research, 28*(1), 38-52.
- Hobson, T. D., & Puruhito, K. K. (2018). Going the Distance: Online Course Performance and Motivation of Distance Learning Students. *Online Learning, 22*(4), 129-140.

- İnan, S. (2010). Duvarsız Sınıflara Doğru mu? Çevrimiçi, Eklemler Eğitim Üzerine. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 227.
- Karaman, K., & Akgül, İ. (2015). İlkokul Öğrencileri İçin Web Tabanlı Değerler Eğitimi Uygulaması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 87-100.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Kumalar, M., & Pürtaş, M. (2012). İlköğretim İçin Bir Online Sınav Sistemi Önerisi. *XIV: Akademik Bilişim Konferansı Bildiri Kitabı*, 129-132.
- Küçükkömürler, S. (2017). Belirsizliğin Psikolojik Etkileri. *Nesne-Psikoloji Dergisi*, 5(10), 329-344.
- Lee, J., Yoon, S. Y., & Lee, C. H. (2013). Exploring Online Learning at Primary Schools: Students' Perspectives on Cyber Home Learning System through Video Conferencing (CHLS-VC). *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 12(1), 68-76.
- Martin, J. (2019). Building Relationships and Increasing Engagement in the Virtual Classroom: Practical Tools for the Online Instructor. *Journal of Educators Online*, 16(1), 1-8.
- Mazlum, A. A. (2019). Belirsizlik yönetimi ve proaktif davranışlar ile ilişkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- MEB, Milli Eğitim Bakanlığı. (2020a). Haber arşivi. <http://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-23-martta-baslayacak-uzaktan-egitime-iliskin-detaylari-anlatti/haber/20554/tr> Erişim: 05.05.2020
- MEB, Milli Eğitim Bakanlığı. (2020b). Haber arşivi. <http://www.meb.gov.tr/ebada-canli-sinifla-egitim-basliyor/haber/20602/tr> Erişim: 05.05.2020
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2011). *Distance education: A systems view of online learning*. Cengage Learning.
- Moreno-Ger, P., Burgos, D., Martínez-Ortiz, I., Sierra, J. L., & Fernández-Manjón, B. (2008). Educational game design for online education. *Computers in Human Behavior*, 24(6), 2530-2540.
- Muirhead, W. D. (2000). Online education in schools. *International Journal of Educational Management*, 14(7), 315-324.
- Murray, C. (2009). Parent and teacher relationships as predictors of school engagement and functioning among low-income urban youth. *The Journal of Early Adolescence*, 29(3), 376-404.
- Noble, H., Smith, J. (2015) Issues of validity and reliability in qualitative research. *Evidence Based Nursing*, 18(2), 34-35.

- Odabaşı, F., Çoklar, A. N., Kıyıcı, M., & Akdoğan, E. P. (2002). İlköğretim birinci kademedeki web üzerinden ders işlenebilirliği. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 4(4), 182-195.
- Oosterhoff, B., Palmer, C. A., Wilson, J., & Shook, N. (2020). Adolescents' motivations to engage in social distancing during the COVID-19 pandemic: Associations with mental and social health. *Journal of Adolescent Health*, 67(2), 179-185.
- Oranburg, S. (2020). Distance Education in the Time of Coronavirus: Quick and Easy Strategies for Professors. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3553911 Erişim:02.04.2020
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Paydar, S., & Doğan, A. (2019). Öğretmen adaylarının açık ve uzaktan öğrenme ortamlarına yönelik görüşleri. *Eğitim ve Teknoloji*, 1(2), 154-162.
- Picciano, A. G. (2017). Theories and frameworks for online education: Seeking an integrated model. *Online Learning*, 21(3), 166-190.
- Polat, H. (2016). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında sınıf yönetiminin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Polat, H., & Özcan, M. B. (2018). Çevrimiçi öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen sınıf yönetimi stratejilerinin öğrencilerin akademik başarı ve tutumlarına etkisi. *Electronic Turkish Studies*, 13(11), 1094-1112.
- Rose, R. M., & Blomeyer, R. L. (2007). *Access and equity in online classes and virtual schools*. North American Council for Online Learning.
- Simonson, M., Zvacek, S. M., & Smaldino, S. (2019). *Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education 7th Edition*. IAP.
- Sun, A., & Chen, X. (2016). Online education and its effective practice: A research review. *Journal of Information Technology Education*, 15, 157-190.
- Durukan, Ü. G., Hacıoğlu, Y. & Dönmez Usta, N. (2016). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri öğretmeni adaylarının "teknoloji" algıları. *Journal of Computer and Education Research*, 4(7), 24-46.
- Uysal, Ö., & Kuzu, A. (2011). Çevrimiçi eğitimde kalite standartları: Amerika örnekleri. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(1). 49-75.
- Volery, T., & Lord, D. (2000). Critical success factors in online education. *International Journal of Educational Management*. 14(5), 216-223.

- Walker, W. E., Harremoës, P., Rotmans, J., Van Der Sluijs, J. P., Van Asselt, M. B., Janssen, P., & Kreyer von Krauss, M. P. (2003). Defining uncertainty: a conceptual basis for uncertainty management in model-based decision support. *Integrated Assessment*, 4(1), 5-17.
- Watson, J. (2008). *Blended Learning: The Convergence of Online and Face-to-Face Education. Promising Practices in Online Learning*. North American Council for Online Learning.
- Yang, Y., & Cornelious, L. F. (2005). Preparing instructors for quality online instruction. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 8(1), 1-16.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2003). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8.baskı). Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

The twenty-first century change and transformation processes deeply affect educational institutions, the way they access information and all individuals. In addition, the sudden closure of schools during COVID-19 has left many schools across several countries uncertain about their role. The Covid-19 pandemic has brought the need to bridge digital divides into sharp focus, with schools adept at using such technologies and distance education. Distance education is defined that uses internet technologies to deliver instruction to students who are separated from the schools and to support regular interaction between the students and the instructor synchronously. Distance education has generally been offered in higher education or adult education. But it is frequently used at the primary school level during the pandemic. In literature, there have been few researches conducted on distance education in primary school level and such research was made even more difficult due to lack of network access, face to face teaching culture. The purposes of the study are to investigate by online video conferencing environment in primary school level and to explore the teachers' positive and negative opinions about emergency distance education. The research questions for the study are as follows:

1. What are the positive aspects of the emergency remote teaching process?
2. What are the negative aspects of the emergency remote teaching process?

Method

In this study, phenomenology which is a qualitative research approach is used. Phenomenological studies are researching strategies applied to expose the researcher's human (teacher) experiences about a phenomenon defined by the participants. The reasons of selection of phenomenology is to try to understand in depth information on how the perceptions of compulsory distance education in different groups of participants are related to the participants' real experiences. In the research, purposeful sampling was used and participants who were operated distance education were selected. Data were collected by means of interview forms on video conferencing. Following the interviews, the video recordings were transcribed individually and sent to some of the participants by e-mail and confirmations were obtained. The content analysis method, which is used in descriptive phenomenology method as data analysis method in study, has been applied.

Findings

As a result of the research, the positive and negative aspects of the emergency distance education process have been identified. Positive opinions aspects are explained in two themes consisting of eleven codes, short term positive aspects and long term positive aspects. The most frequently expressed positive aspects were seen in academic and social codes. Negative aspects are identified in two themes consisting of nine codes, individual and general negativities. In the theme of general negativities, the problem of access is the most frequently mentioned negativity. In addition, comfort, technology, motivation and parents codes were included in both positive and negative aspects.

Discussion

This study investigated the teachers' perspectives on emergency distance education system in primary level education. Teachers think that technological innovation is positive, and being so closely involved with technological tools is negative. Therefore, although technological developments provide many advantages that facilitate distance education, it can be said that some of the teachers have a cautious stance against technology. While some teachers evaluated positively because of the less tiring and comfort of distance education; on the other hand, some teachers evaluated the distance education negatively due to the disturbing behavior of the students. While teachers stated positive opinions about parent-teacher and parent-student relations in the distance education process; stated that parents who have to work in their jobs cannot contribute to their children negatively. Teachers stated negative opinions in the context of classroom management due to the difficulty of motivating the whole class to the lesson on too many screens at the same time. As a result, it can be said that emergency distance education is mostly evaluated positively in the opinions of primary school teachers.